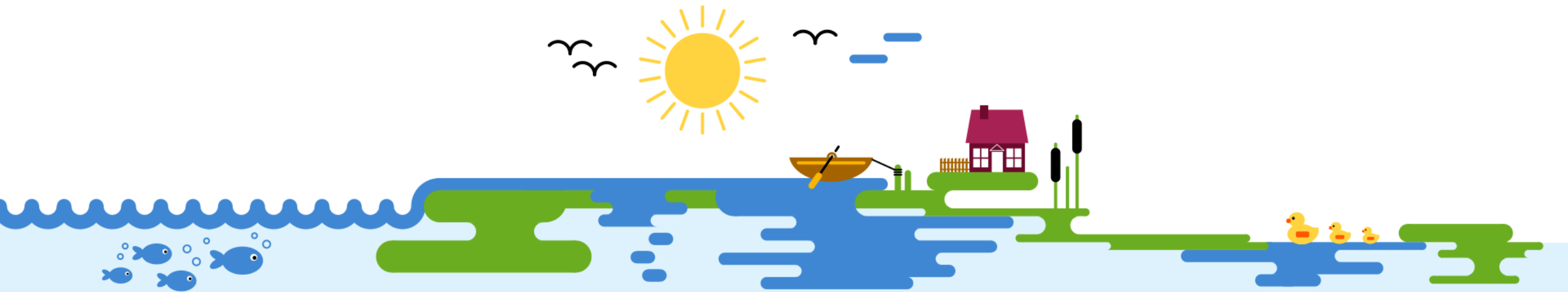

Tiivistelmä kuulemispalautteesta

KUULEMINEN VESIENHOITOSUUNNITELMAEHDOTUKSISTA VUOSILLE 2022-2027

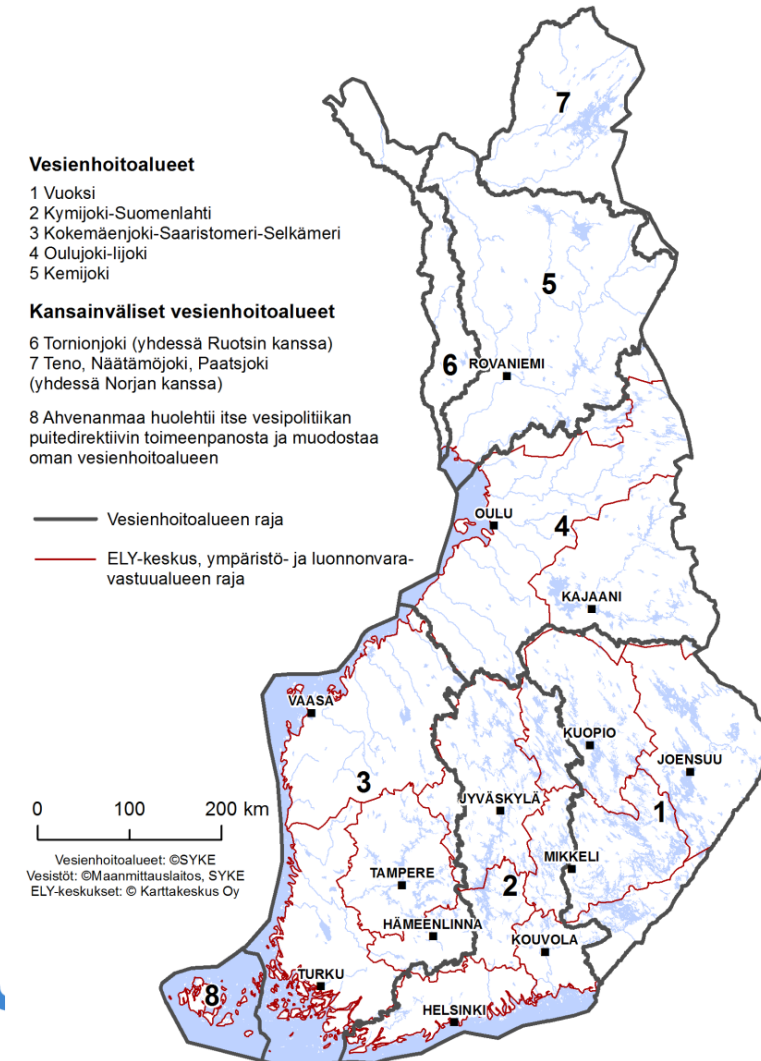

Vaikuta vesiin!

Oulujoen-lijoen vesienhoitoalue

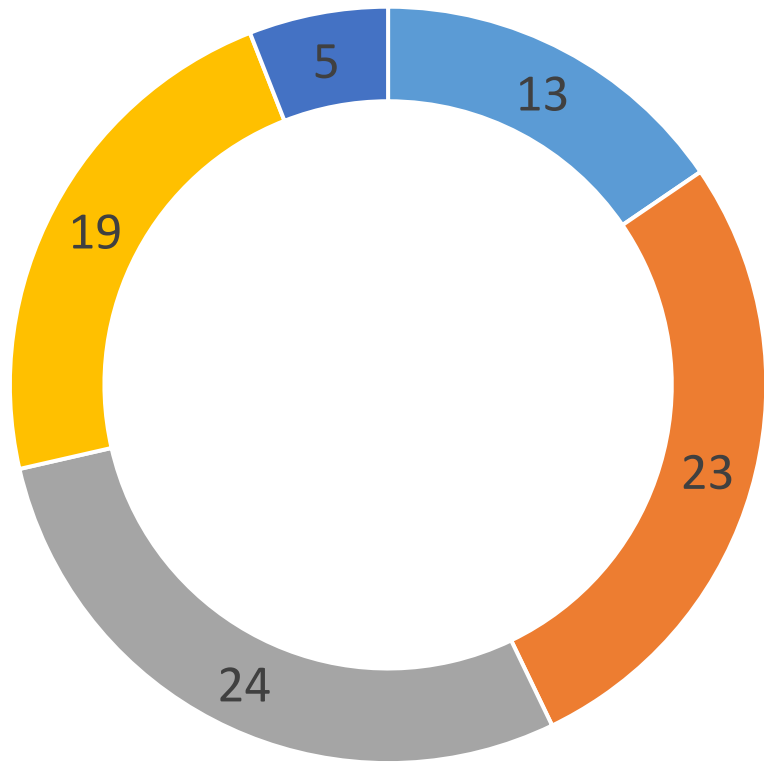
Mistä kuultiin?

- Ehdotuksista vesienhoitoalueiden vesienhoito-suunnitelmiksi vuosille 2022–2027 järjestettiin kuuleminen samanaikaisesti kaikilla vesienhoitoalueilla 2.11.2020-14.5.2021
- Kaikilla oli mahdollisuus esittää vesienhoitosuunnitelmia koskevia kannanottoja
- Vesienhoitoalueet pyysivät lausunnot oman toimialueensa keskeisiltä vesien- ja merenhoitoon liittyviltä tahoilta sekä lisäksi valtakunnallisilta toimijoilta
- Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueelle (VHA4) saatiin 84 lausuntoa/kannanottoa.
 - Niistä jaoteltiin käsiteltäväksi noin 400 eri aihepiireihin kuuluvaa palautetta/mielipidettä

Vaikuta vesiin!

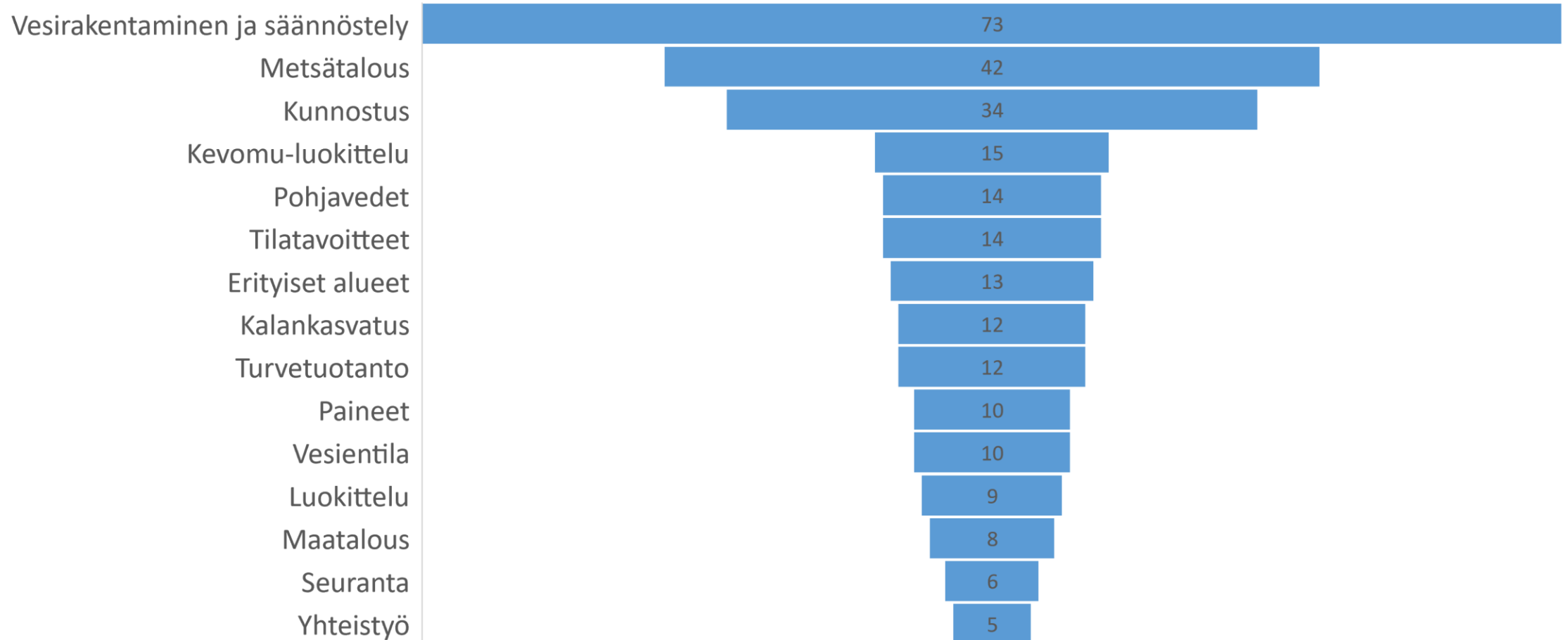
Lausuntojen määrä lausunnonantajatahoittain

- Yksityishenkilöt
- Järjestöt ja yhdistykset
- Toiminnanharjoittajat
- Liitot ja kunnat & muut viranomaiset
- Tutkimuslaitokset, konsultit

Vaikuta vesiin!

Lausunnoissa 15 eniten huomiota saanutta aihepiiriä

Vaikuta vesiin!

Palautteen tiivistäminen

- Tähän yhteenvetoon on koottu Oulujoen–lijoen vesienhoitoalueelle osoitettu palaute
 - Osa palautteesta koski kaikkia tai useampia vesienhoitoalueita
- Palaute on jaoteltu osa-alueittain
 - Tyypittely, luokittelu, seuranta, erityiset alueet ja vieraslajit
 - Kuormittava toiminta
 - Rakennetut vedet ja kunnostukset
 - Vesihuolto ja pohjavedet
 - Muut lausunnoissa esiintyneet asiat
- Palautetta oli satoja sivuja, joten kaikkia yksittäisiä kommentteja ei ole voitu sisältää tähän tiivistelmään. On pyritty siihen, että eri aihepiireissä erilaiset näkökohdat ovat tulleet huomioiduksi tiivistelmässä mahdollisimman kattavasti

Vaikuta vesiin!

Tyypittely, luokittelu, seuranta, erityiset alueet ja vieraslajit

Vaikuta vesiin!

Oulujoen-lijoen vesienhoitoalue

Vesimuodostumien rajausta ja tyypittelyä

- Puroluokan vesistöt tulisi rajata ja luokitella
- Jokainen jokiosuus padolta padolle tulisi rajata omana erillisenä ja merkittävänä vesimuodostumanaan
- Rannikkovesissä jokien vaihettumisalueet tulisi rajata, tyypitellä ja luokitella
- Happamille sulfaattimaille tulisi saada oma tyyppi
- Vähähumuksiselle järvityypille (Vh) tulisi asettaa nykyistä tiukemmat luokkarajat Pohjois-Suomeen
- Aikalaislausunnot ja järven kehityshistoria tulisi huomioida tyypittelyssä
- Luontaisesti rehevien järvien tyypittelyä tulisi kehittää

Vaikuta vesiin!

Fysikaalis-kemiallisen ja kemiallisen tilan luokittelu

Fysikaalis-kemialliset laatutekijät

- Veden väri ja kiintoainepitoisuus tulisi lisätä pintavesien fysikaalis-kemiallisen tilaluokittelun kriteereihin
- Rauta tulisi huomioida erityisesti mustaliuskealueilla
- Sulfaatti tulisi lisätä seurattavien aineiden joukkoon

Kemiallisen tilan luokittelu

- Kemiallisen tilan määrittely on muuttunut edellisestä kaudesta, joten vertailu aiempiin kausiin ei ole mielekäästä
- Kemiallisen tilan luokitus ei ole järkevä nykyisillä raja-arvoilla
- Elohopean kertyminen ravintoketjussa aiheuttaa huolta

Vaikuta vesiin!

Ekologisen tilan luokittelu

- Luokittelu ja asiantuntija-arviot tulisi tehdä yhtenäisin periaattein eri vesienhoitoalueilla
 - Perustelut ja epävarmuudet kirjattava huolella
- Luokittelussa käytettävän aineiston tulisi täyttää tiukat, yhtenäiset laatukriteerit
 - Näytteenotto, esikäsitteleminen, määrittäminen
- Vesimuodostuman arvioiminen eri luokkaan kuin laskennallinen tilaluokka on aiheuttanut epäselvyyttä
- Luokittelussa tulisi huomioida kaikki saatavilla oleva tieto
 - Vanhat tiedot, rekistereihin myöhemmin tallennetut tiedot, oppilaitosten harjoitustyöt, vesienhoidon luokitteluun kuulumattomat laatutekijät, sidosryhmien näkemykset
- Luokittelusta on syytä kuulla ennen toimenpidesuunnittelua
 - Mahdolliset luokittelun muutokset voisivat johtaa toimenpidekriteerien muuttumiseen

Vaikuta vesiin!

Ekologisen luokittelun kehittämistarpeet

- Perämeren rannikkovesien luokittelua tulisi kehittää
- Ilmaston muuttuminen edellyttää luokittelun kehittämistä
- Vesistöjen tummuminen tulisi huomioida tyypittelyn lisäksi luokittelun laatutekijänä
- Luokittelun menetelmiä tulisi kehittää jatkuvasti
- Luokittelujaksojen vertailukelpoisuus aiheuttaa huolta
- Kaikki biologinen data tulisi saada helppokäyttöisiin rekistereihin
 - Varmistaisi kerätyn tiedon kattavan käytön luokittelussa
- Kaiken luokitteluun liittyvän aineiston tulisi olla julkista ja helposti saatavilla
 - Hertta on hankala käyttää

Vaikuta vesiin!

Pintavesien tilan seuranta

- Pitkäaikaisia ja maantieteellisesti kattavia seurantoja tulisi lisätä
- Luonnonvarakeskuksen (LUKE) tekemää kalaston seuranta tulisi lisätä
- Seurantoihin tulisi kohdentaa enemmän ympäristöhallinnon resursseja
 - Ei saisi olla pelkästään toiminnanharjoittajien vastuulla
- Hajakuormittajat tulisi saada mukaan velvoitetarkkailuihin
- Vieraslajiseurantaa tulisi tehostaa
- Elohopeapitoisuutta tulisi seurata useammasta kalalajista
- Haitallisten aineiden seuranta tulisi lisätä
- Ryhmittelystä tulisi siirtyä vesimuodostumakohtaiseen seurantatietoon

Vaikuta vesiin!

Ekologinen tila vs. kuormittava toiminta

- Kuormittavan toiminnan vaikutusta eri luokittelutekijöihin tulisi selventää
- Tilaluokitusta tulisi voida korjata lupaprosessissa
- Poikkeamiin tulisi olla selkeät menettelyt
- Tulisi luoda menettely, jos päästön seurauksena vesistön tila heikkenee osassa vesimuodostumaa
- Toiminnanharjoittajien oikeusturva on epäselvä, jos luokittelukriteerit ja sen myötä luokka muuttuvat

Vaikuta vesiin!

Erityiset alueet, vieraslajit

- Useita vesimuodostumia tulisi sisällyttää Natura-alueisiin
 - Kitkajärvi valuma-aluetta myöten, Kurkijärvi, Soilu Kostonjärveen saakka, Livojärvi, Kostonjoen latvavesien karut ja kirkkaat järvet
- Jokihelmisimpukan esiintymistietoja tulisi korjata ja täydentää
- Tietoja vieraslajien esiintymisestä tulisi täydentää

Vaikuta vesiin!

Kuormittava toiminta

Vaikuta vesiin!

Oulujoen-lijoen vesienhoitoalue

Maatalous

- Toimenpiteiden tilakohtainen kohdentaminen on tärkeää
 - Neuvonnan rooli on merkittävä
- Luonnonmukaiseen peruskuivatukseen tulisi lisätä kannustimia ja tiedotusta sekä kompensatio menetetyistä peltopinta-alasta
- Kosteikkojen perustamisen ja hoidon rahoitus tulisi turvata
 - Tarve uusiin mahdollisuuksiin kosteikkosuunnittelun tukemisessa
 - Riistaeläinten/vesilintujen elinympäristöjen parantaminen on yksi tärkeä motivaatio
 - Kosteikot ja suojavyöhykkeet puuttuvat vesistöön laskevista uomista
- Happamien sulfaattimaiden huomioimiseen tulisi lisätä käytännön ohjeistusta toimijoille ja viranomaisille
- Biopolttolaitosten ja lannan prosessoinnin kehittämiseen tarvitaan tukea

Vaikuta vesiin!

Metsätalous I

- Kunnostusojia kaivetaan liian syviksi
- Avohakkuualojen vesistövaikutuksiin tulisi kiinnittää enemmän huomiota
- Suojakaistat ovat usein liian kapeita
 - Suojavyöhykkeet kaksinkertaisiksi
- Jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen edistäminen olisi tärkeää
- Lannoituksia tulisi kohdentaa siten, ettei vaaranneta kunnostusten vaikuttavuutta
- Tuottamattomien ojitusalueiden ennallistamiseen tulisi laatia esim. vesistökohtaiset tavoitteet ja ennallistamista yksityismailla olisi tuettava
- Metsätalouden luonnonhoitohankkeet ovat hyviä, mutta niihin tarvitaan lisää rahoitusta myös muista lähteistä
- Metsätalouden vesienhoitoon tulisi saada oma ohjelma rahoituksineen

Vaikuta vesiin!

Metsätalous II

- Metsä- ja suo-ojituksien kuormitusta tulisi vähentää laajoilla EU-hankkeilla
 - Tarvetta etenkin Livojoen ja sen sivujokien sekä Siuruanjoen ja Iijoella Irnin yläpuolisilla alueilla
- Maanmuokkaustavan valintaan ja maanmuokkauksen vesiensuojeluun tulisi kiinnittää huomiota
 - Koutajoen ja Vienan Kemin vesistöt, jossa kirkkaat vesistöt ja säätöauraus yleistä
- Iijoella on paljon kannattamattomia ojituksia ja näin ollen suuri ennallistamistarve
- Metsätalouden kuivatusten vaikutus Kalimenjoella ei ole vähäinen
 - mustaliuskeet, rauta

Vaikuta vesiin!

Maankuivatus ja hajakuormituspaineet yleisesti

- Tulisi esittää menettelyt, joilla infraa toteuttavat toimijat minimoivat pohjaveden alentamisen ja käsittelevät vesistöön johdettavat kuivatusvedet haitattomiksi
- Kuivatuksissa veden pinnan liiallista laskua estävien menetelmien toteutumisen edistämiseen ja varmistamiseen ei esitetä asiakirjoissa keinoja
 - Pohja- ja settipatojen tai pohjakynnysten käyttö ja kaivussyvyyden rajoittaminen
- Kiiminkijokeen tulee valtavasti ravinnekuormitusta suo- ja metsäojituksista. Lisäksi turvetuotanto ja maatalous heikentävät veden laatua.
- Oulujoella kaivataan hankkeiden ja toimenpiteiden priorisointia, tulosten seuraamista, inventointien ja tutkimusten päivittämistä, mutta myös konkreettisia hankkeita
 - Kaivostoiminnan riskit, hajakuormitus ja kiintoainevalumat, ilmastonmuutoksen vaikutus
- Vesienhoitosuunnitelmassa tulisi kiinnittää enemmän huomiota rautasakkaongelmaan ja esittää toimivia, konkreettisia toimenpiteitä sen ratkaisemiseksi.

Vaikuta vesiin!

Kalankasvatus

- Sijainninohjaussuunnitelma olisi syytä päivittää Perämerellä
- Kiertovesilaitosten käyttöönotto on tarpeellista
- Kiertovesilaitosten haasteet olisi syytä tuoda esille
- Vesiviljelyn esittäminen merkittäväksi paineeksi rannikkovesillä ei ole perusteltua
- Sisävesillä laitosten sijoittamiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota ja tehty vesiviljelyn sijainninohjaussuunnitelma tulisi huomioida
- Kalankasvatuksen pistekuormitus voi aiheuttaa tärkeille virta-alueille isoa haittaa
- Kalankasvatus on merkittävä kuormittaja latvavesillä
- Luonnonravintolammikoiden lupien muuttuminen toistaiseksi voimassa oleviksi vaikeuttaa niihin puuttumista

Vaikuta vesiin!

Turvetuotanto

- Paineet eivät enää ole kaikilta osin aiheellisia
 - Happamien päästöjen riski vähenee
 - Nykyiset tarkkailumenetelmät riittävät ja ne on tarvetta säilyttää
- Jälkihoidon ja -käytön merkitys kasvaa
 - Jälkikäytön vesistövaikutuksiin tulisi kiinnittää huomiota, jälkikäytössä priorisoitava vesiensuojelukäyttöä
 - Jälkikäytön ohjauksen kehittämisen tulisi näkyä konkreettisemmin turvetuotantoa koskevissa ohjauskeinoissa
 - Myös jälkikäyttövaiheessa pitäisi olla varoja vesiensuojeluratkaisujen toimivuuden turvaamiseen tai uusien tekemiseen
 - Jälkikäytössä tulisi huomioida riskikohteet kuten happamat sulfaattimaat ja pohjavesien purkautumisalueet – kaikki jälkikäyttömuodot eivät sovi kaikkialle
 - Turvetuotannon jälkeisen maankäytön vesistövaikutukset tulisi käsitellä ao. maankäyttömuodon osioissa, ei turvetuotantosektorilla
- Turvetuotannosta tulee kuormitusta Alaojaan ja Alalampeen

Vaikuta vesiin!

Teollisuus ja kaatopaikat

- Teollisuudesta ja kaivoksista ei saa tulla päästöjä vesistöihin
 - Vanhojen kaivosten vesistöpäästöjen hallitsemiseksi tulisi esittää toimenpiteitä
 - Kaivoksille ei voida antaa poikkeuksia vesienhoitosuunnitelman tavoitteista, vaan niiden päästöt on saatettava lailliseen tilaan
- Kaatopaikkojen päästöt ovat merkittäviä ainakin paikallisesti
 - Erityinen ongelma ovat teollisuuskaatopaikat
 - Kaatopaikkojen mikromuoviongelmat on saatava kontrolliin
- Ympäristölupien ennakoitavuus on heikentynyt vesienhoidon tilatavoitteiden vuoksi
- Vesienhoidon toimenpiteet tulisi kohdistaa pääasiassa niille sektoreille, joiden osuus kuormituksesta on suuri
- Luokittelua tulisi voida muuttaa/tarkentaa hoitokauden aikana
- Kolmisopen lisäksi Tuhkajoki_Korentojoella on perusteet poiketa vesienhoidon tilatavoitteesta uuden kaivoshankkeen vuoksi

Vaikuta vesiin!

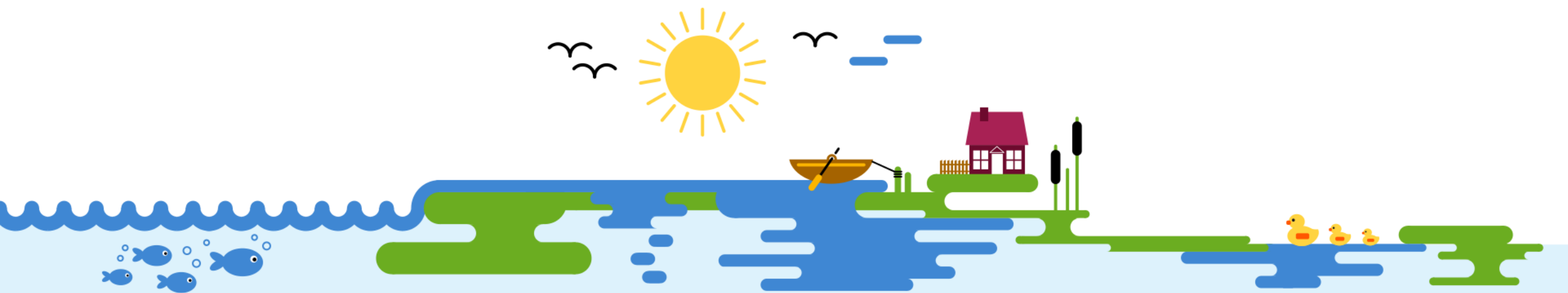
Happamat sulfaattimaat/happamuus

- Esitetyt riskien vähentämistoimenpiteet ja ohjauskeinot ovat hyviä
- Riskikartoitus on tärkeää
 - Happamoitumista ehkäisevät toimenpiteet voidaan kohdistaa paremmin
- Neuvonnan, tiedotuksen ja koulutuksen lisäämisen sekä kustannustehokkaiden menetelmien kehitys ja käyttöönotto on tärkeää
 - Konkreettisia toimenpiteitä ja ohjeistusta, joilla vältetään riskialttiimpien alueiden ottaminen rakennustarkoituksiin, esim. esiintymisen todennäköisyyden selvittäminen kaavoituksen yhteydessä
- Happamuuden vaikutusta raudan kulkeutumiseen ei ole käsitelty
 - Kalimenjoen tilaluokkaa heikentää korkea rautapitoisuus, joka on peräisin mustaliuskealueilta
 - Vesienhoitosuunnitelma ei tarjoa toimivia ratkaisuja Kalimenjoen suurimpaan ympäristöongelmaan

Vaikuta vesiin!

Rakennetut vedet ja kunnostukset

Vaikuta vesiin!

Oulujoen-lijoen vesienhoitoalue

Rakennetut vedet I

- Ympäristövirtaama on ainoastaan yksi hydrologismorfologinen toimenpide muiden joukossa
- Tulisi käynnistää ympäristövirtaamien tarpeen tarkastelu ja vaatimukset niiden määrittämiseksi voimalaitoksien lupiin kaikilla vesienhoitoalueilla
- Tulisi käynnistää tarvittavat lupaehtomuutokset, joilla velvoitetaan toiminnanharjoittajat toteuttamaan ekologiset virtaamat, kalankulku ja muut lieventävät toimet vesivoimalaitoksissa kaikilla vesienhoitoalueilla
- Lupamuutos -hankkeessa ehdotetut vesiluvan muuttamisen perusteet tulisi kirjata kansalliseen lakiin
- Toimenpiteiden erilaiset tekniset ratkaisut vaikuttavat suuresti rakentamis- ja käyttökustannuksiin
 - Kalan kulkua helpottavien toimenpiteiden osalta merkittävän haitan syntymisen arviointi on toimenpideohjelmaluonnoksessa annettujen tietojen pohjalta hyvin vaikeaa
- Kansallinen kalatiestrategia tulisi päivittää vastaamaan nykyaikaa

Vaikuta vesiin!

Rakennetut vedet II

- Keinotekkoisten ja voimakkaasti muutettujen vesien (KeVoMu) luokittelussa tulisi käyttää aineistoa laajasti sekä dokumentoida luokittelun perustelut ja epävarmuudet huolella
- Merkittävä haitta tärkeälle käyttömuodolle tulisi arvioida konkreettisesti, jotta toimenpidemahdollisuuksia olisi mahdollista arvioida ja suunnitella
- Vesienhoitoalueella on useita pieniä voimalaitoksia, jotka aiheuttavat haittaa vesiluonnolle ja jotka voisi purkaa aiheuttamatta merkittävää haittaa vesivoiman tuotannolle
- Kaikkien vesivoimalaitosten luvat tulisi tarkastella uudelleen
- Vastuukysymykset vesirakentamisen ja säännöstelystä aiheutuneiden haittojen korjaamisesta tulisi selkeyttää vesiviranomaisen ja kalaviranomaisen välillä

Vaikuta vesiin!

Rakennetut vedet Pohjois-Pohjanmaalla I

- Oulujoen vesimuodostumat eivät ole saavuttaneet vielä ympäristötavoitetta ja niille on osoitettava toimenpiteitä tilan parantamiseksi. Lausunnoissa esitetty mm. seuraavia toimenpiteitä:
 - Voimalaitospadot tulisi ohittaa luonnonmukaisilla ohitusuomilla
 - Tulisi taata ympäristövirtaama voimalaitosten vähävetisiin uomiin ja kunnostaa uomia
 - Voimalaitosten luvat tulisi muuttaa määräaikaisiksi
 - Muhoksen alue tulisi kunnostaa haitanaiheuttajan kustannuksella (mm. eroosiosuojaukset) ja säännöstely tulisi muuttaa ekologisemmaksi
 - Virtavesikunnostuksia ja säännöstelyhaittojen korjauksia tulisi tehdä Montta - Laukansilta välille
 - Elvytystoimenpiteet tulisi suunnata koko vesistön alueelle vesimuodostumiin, joihin haitatkin kohdistuvat
 - Vaelluskalojen luontainen elinkierto tulisi palauttaa
 - Kalatalousvelvoitteita ja istutuskäytäntöjä tulisi muuttaa
- Oulujoen vesimuodostumien luokitukset on tehty onnistuneesti

Vaikuta vesiin!

Rakennetut vedet Pohjois-Pohjanmaalla II

- Iijoen alaosan vesimuodostuma on jo hyvässä saavutettavissa olevassa tilassa eikä sille ole syytä osoittaa toimenpiteitä
 - Esitetyt toimenpiteet aiheuttavat merkittävää haittaa vesivoimataloudelle eikä niillä saada aikaiseksi riittävää ekologista hyötyä kuten vaelluskalojen luontaista elinkiertoa
- Iijoen alaosan toimenpide-ehdotuksissa on aika hyvin pystytty ottamaan huomioon EU-komission palaute ja toimenpiteillä on suuri merkitys ympäristötavoitteen saavuttamiselle
- Soilun ja Pintamon voimalaitoksille tulisi taata ympäristövirtaama
- Pienet voimalaitokset (Soilu, Taivalkoski, Pintamo) tulisi purkaa
- Pintamojärven säännöstelystä aiheutuvia haittoja tulisi vähentää

Vaikuta vesiin!

Rakennetut vedet Pohjois-Pohjanmaalla III

- Asiakirjoista ei selviä, miksei merkittävimpien vaellusesteiden poistamista ole katsottu tarpeelliseksi toimenpiteeksi Kalajoen pääuomassa
- Pyhäjoen ja Siikajoen pienet vesivoimalaitokset tulisi purkaa
- Lupa 0-juoksutuksista ei ole riittävä syy arvioida, että ympäristötavoite Kuusinkijoella olisi riskissä
- Venetpalon voimalaitoksen luonnonuomaan esitetyn ympäristövirtaama-toimenpiteen perustelut ovat puutteelliset

Vaikuta vesiin!

Rakennetut vedet Kainuussa I

- Säännösteltyjen järvien säännöstelykäytäntöjä tulisi kehittää niin, että turvattaisiin kutupaikkoja ja ravintoa kaloille sekä torjuttaisiin rantojen syöpymistä
- Kiantajärven säännöstelyä tulisi kehittää
 - Mm. talvialeneman vähentäminen ja nopeampi täyttö keväällä huomioiden lintujen pesimisajat
 - Vedenpintojen mittaustekniikan parantaminen perustamalla vedenpintojen mittauspisteitä myös järven yläosiin, kuten Juntusrantaan
- Patoja koskevia kirjauksia tulisi täydentää Kainuun ELY-keskuksen tekemän patokartoituksen tiedoilla
- Ämmän voimalaitokselle olisi tarpeen asentaa esteverkko, jotta voidaan vahvistaa vesistöalueen kalakannan luontaista lisääntymistä

Vaikuta vesiin!

Rakennetut vedet Kainuussa II

- KeVoMu-nimeämisessä pitäisi myös arvioida, mille käyttömuodolle ekologisen tilan parantamisesta olisi hyötyä
- Tärkeiden käyttömuotojen luettelosta puuttuu mm. vesistöjen virkistyskäytön mukanaan tuoma elinkeinotoiminta
- Hyrynsalmen reitin voimakkaasti muutetut vesimuodostumat kuten Emäjoki sekä Sotkamon reitin Kajaaninjoki-Ontojoki eivät ole hyvässä saavutettavissa olevassa tilassa, laskettava tyydyttävään
- Luonnonmukaiset ohitusuomat ja ympäristövirtaamat tulisi saada kaikkiin voimalaitoksiin
- Oulujärvestä ylöspäin oleville vesistöreiteille ja Oulujärveen laskeviin jokiin pitäisi pikaisesti varmistaa vaelluskierrot järvitaimenelle ja järvilohelle, vaellussialle sekä harjuksille

Vaikuta vesiin!

Virtavesikunnostukset

- Tiestön alitusrakenteiden aiheuttamaan vaellusesteellisyyteen tulisi kiinnittää nykyistä enemmän huomiota
 - Sekä yleisillä yleisiä että yksityisillä teillä toimenpiteen vastuu on tienpitäjällä
 - Valtakunnallisen rekisterin perustaminen inventoiduista rakenteista
- Uusi raakunsuojelustrategia tulisi ottaa huomioon toimenpiteiden suunnittelussa ja vaellusesteiden poistamisessa
- Pienten virtavesien kunnostustavoitteiden tulisi olla esitettyjä suuremmat
- Ijoen vesistön jo kunnostetuilla joilla on lisäkunnostustarpeita kalataloudellisista näkökohdista

Vaikuta vesiin!

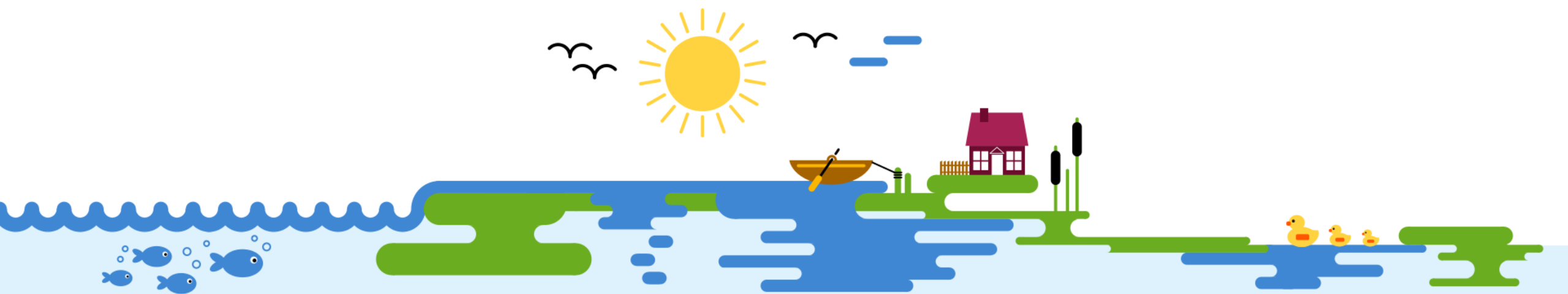
Järvikunnostukset

- Muutamille järville esitettiin toimenpiteeksi kunnostusta
 - Iso-Vuotunki, Särkijärvi, Kivijärvi, Iso-Ruohonen, Osmankajärvi ja Pintamojärvi
- Horkanlammen kunnostussuunnitelma tulisi toteuttaa
- Oulujärven ranta-alueita tulisi kunnostaa

Vaikuta vesiin!

Vesihuolto ja pohjavedet

Vaikuta vesiin!

Oulujoen-lijoen vesienhoitoalue

Vesihuolto, hulevedet ja haja-asutuksen jätevedet

- Yhteiskunnan vedenhankinta on välttämättömyyspalvelu
 - Yleisen edun edellyttämässä hankkeissa tulisi antaa riittävä painoarvo huoltovarmuudelle
- Pohjavedestä riippuvat ekosysteemit tulisi huomioida vedenhankinnan suunnittelussa
- Valtion mahdollinen rahoitus vesihuoltotöihin tulisi tarkastella uudelleen
- Haja-asutuksen jätevesien käsittelyyn tulisi suunnata toimenpiteitä ja lisäresursseja
- Hulevesien toimenpiteisiin tulisi lisätä huomiota ja lisätä niiden konkretiaa
- Pohjavesien riskienhallinta ja seuranta korostuu osana juomavesidirektiivin toimeenpanoa

Vaikuta vesiin!

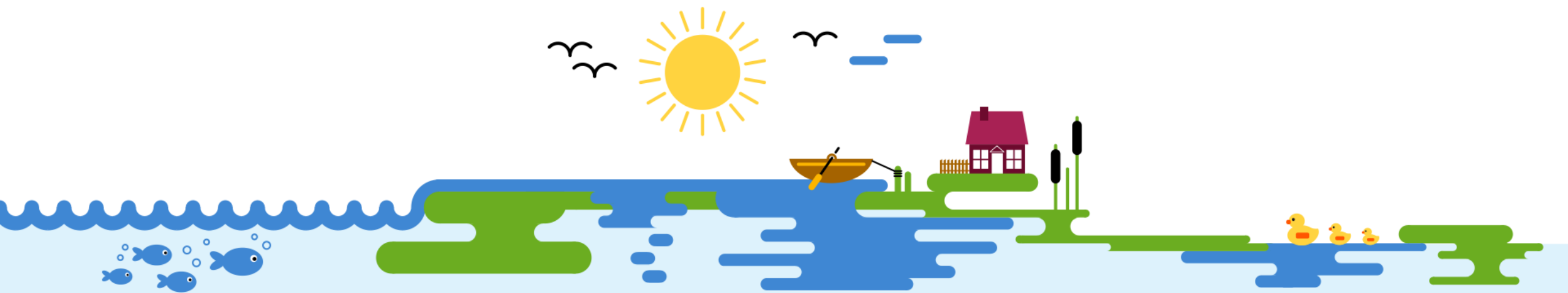
Pohjavedet ja maa-ainesten otto

- Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat ja niiden päivitys sekä rakenneselvitykset ovat keskeisiä asiakirjoja
- Maankäytön suunnittelu tulisi olla entistä paremmin osa pohjavesiriskien ennaltaehkäisyä
- Poski-hankkeen tietoja tulisi jatkossakin hyödyntää pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamisessa
 - Maa-aineksen ottotoimintaa tulisi rajoittaa ja oton valvontaa edistää
- Tiesuolauksen pohjavesiriskit on tunnistettu; seurannan lisäksi tulisi ryhtyä toimenpiteisiin
 - Tiesuojaus ja vähemmän haitallisten liukkaudentorjunta-aineiden käyttö
- Maatalouden pohjavesiriskejä ei tunneta riittävästi
 - Seuranta tulisi lisätä

Vaikuta vesiin!

Muut lausunnoissa esiintyneet asiat

Vaikuta vesiin!

Oulujoen-lijoen vesienhoitoalue

Maankäyttö

- Kaavoituksen ei katsota olevan vesienhoitosuunnitelmien toteuttamiseen soveltuva tapa (etujärjestöt), mutta toisaalta linkitys kaavoitukseen saa kiitosta (maakuntien liitot, kunnat, vesihuoltolaitokset)
- Maankäytön suunnittelulla on merkittävä vaikutus vesihuoltolaitoksen toimintaan
 - Erytisen tärkeää se on pohjavesien laadullisen ja määrällisen tilan turvaamisessa, mikä on tuotu vesienhoitosuunnitelmassa esiin
 - Kannattavana pidettiin ELY-keskuksille esitettyä tehtävää tietoisuuden lisäämiseksi maankäytön suunnittelun vesienhoidollisista vaikutuksista kunnissa

Vaikuta vesiin!

Ympäristötavoitteet ja niistä poikkeaminen I

- Ympäristötavoitteen juridinen merkitys ympäristölupaprosessissa on epäselvä
 - Miten varmistetaan toiminnanharjoittajan oikeusturva?
- Ympäristötavoite vaikuttaa toiminnan kustannuksiin ja pahimmissa tapauksissa myös koko hankkeen toimintaedellytyksiin
 - Lupaharkinnassa hakemuksia on hylätty ja tilatavoitteiden saavuttaminen voi vaikuttaa myös jo olemassa oleviin luvanvaraisiin toimintoihin
- Vesilaki ja vesienhoitolaki eivät tällä hetkellä sisällä selkeitä menettelysäännöksiä siitä, miten mahdollisesti tarvittava poikkeaminen ympäristötavoitteesta toteutetaan
 - Menettelyn selkeyttämiseen ja avoimuuteen tulisi kohdentaa resursseja myös toiminnanharjoittajan oikeusturvan vuoksi
 - Kuka voi pyytää tai edellyttää tarkastelua tietyn vesistön suhteen?

Vaikuta vesiin!

Ympäristötavoitteet ja niistä poikkeaminen II

- Suomen vesienhoitosuunnitelmissa on vain neljä vesistöä, joiden ympäristötavoitetta oli alennettu
 - On hienoa, ettei tätä vaihtoehtoa käytetä enemmän ja Suomi näin näyttää hyvää esimerkkiä vastuullisessa vesienhoidossa
- Ympäristötavoitteiden lieventäminen on otettava käyttöön täysimääräisesti vesienhoitosuunnitelmissa
 - Käytettävä perusteena myös taloudellista kohtuuttomuutta teknisen kohtuuttomuuden ja luonnonolosuhteiden ylivoimaisuuden ohella
- Vesienhoitosuunnitelmissa olisi hyvä käyttää vain aikapoikkeamia
- Valtioneuvoston tulisi vakavasti harkita hyvää lievempien ympäristötavoitteiden hyväksymistä osaan Suomen vesistöistä ja rannikkovesistä
- Vesienhoitosuunnitelmissa olisi syytä tuoda selkeästi esiin mahdollisuus ympäristönlaatunormeista poikkeamiseen sekoittumisvyöhykkeellä

Vaikuta vesiin!

Ympäristöselostus I

- On hyvä, että suunnitelmassa on tuotu esille elinkeinonharjoittajille aiheutuvien kustannusten kohtuullisuus
- Selostuksessa voisi huomioida, että vesienhoitosuunnitelmien toteutuksen seurauksena ekosysteemipalvelut todennäköisesti paranevat tai vähintään säilyvät
- Onko hyötyjen arvioinnissa pystytty ottamaan huomioon ekosysteemipalvelujen ihmisille tuottamien hyötyjen rahallinen arvo?
- Ei ole vielä riittävästi katetta arviolta, että esitetyllä toimenpidekokonaisuudella olisi mahdollista päästä vesienhoidon ympäristötavoitteisiin vuoteen 2027 mennessä

Vaikuta vesiin!

Ympäristöselostus II

- On myönteistä, että vesiympäristö nähdään keskeisenä osana maisemaa sekä kaupunki- ja taajamakuva ja, että vesielementin todetaan olevan tärkeä osa kuntien imagoa, identiteettiä ja vetovoimaa
- On huomioitava, että viimeistään hankevaiheessa vaikutustenarvioinnin kulttuuriympäristöön tekevät museoviranomaiset
- Jatkotyössä tulisi panostaa edelleen hyvään vuorovaikutukseen, jolla on mahdollista välittää arvioinnin näkökohtia ohjelman toteuttajille
- Keskeisenä uhkatekijänä asiakirjoista välittyy riittämättömät resurssit
- Kun suunnitelman toteutuminen perustuu myös vapaaehtoisuuteen, korostuu oikeanlaisen valistuksen merkitys
- Ympäristöselostus tarjoaa hyvän lähtökohdan suunnitelman vaikutusten seurannalle

Vaikuta vesiin!

Yksittäiset palautteet

- Hyvä lisäys vesienhoitosuunnitelmiin olisi lyhyt vesienhoitoalueen kulttuuriperinnön kuvaus tai viittaus Kulttuuriympäristön palveluikkunaan (www.kyppi.fi)
- Suomen merialuesuunnitelma 2030 olisi hyvä lisätä suunnitelmiin ja ohjelmiin, jotka tukevat vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista
- Vesienhoidon suunnitteluoppaisiin tulisi lisätä Museoviraston keväällä 2019 julkaisema ohje ”Kulttuuriperinnön huomioiminen virtavesien, kosteikkojen ja ranta-alueiden hankkeissa”
- Mikromuovien leviäminen ekosysteemissä on erittäin suuri ongelma

Vaikuta vesiin!